

ภาพลักษณ์สตรีในนวนิยายของโกเล็คต์เรื่อง ลา วากาบงด์ เรื่อง เซรี เรื่อง ลา แนสของช้ คู ชูร์
และเรื่อง ลา เซอกงด์

นางสาว มลิวัลย์ เสนาวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาตะวันตก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

L'IMAGE DE LA FEMME DANS QUATRE ROMANS DE COLETTE :
LA VAGABONDE, CHÉRI, LA NAISSANCE DU JOUR ET LA SECONDE

Mademoiselle Maliwan Senawong

Ce mémoire fait partie des études supérieures
conformément au règlement du diplôme d'études supérieures.
Section de Français, Département des Langues Occidentales
Faculté des Lettres
Université Chulalongkorn
Année académique 2006
Tous droits réservés à l'Université Chulalongkorn

491501

Sujet L'image de la femme dans quatre romans de Colette :
La Vagabonde, Chéri, La Naissance du jour et La Seconde
Par Maliwan Senawong
Discipline Langue française
Département Langues Occidentales
Directrice de Mémoire Professeur associé Poinkramme Paneburana, Ph.D.

Accepté par la Faculté des Lettres, Université Chulalongkorn
comme faisant partie du programme de Maîtrise, conformément au règlement
du diplôme de Maîtrise :

Theraphan Luangthongkum Doyenne de la Faculté des Lettres
(Professeur Theraphan Luangthongkum, Ph.D.)

Le Jury

Warunee Udomsilpa Président
(Mademoiselle Warunee Udomsilpa, Ph.D.)

Poinkramme Paneburana Directrice de Mémoire
(Professeur associé Poinkramme Paneburana, Ph.D.)

Atiporn Sathirasut Membre
(Mademoiselle Atiporn Sathirasut, Ph.D.)

มลิวัดย์ เสนาวงษ์ : ภาพลักษณ์สตรีในนวนิยายของโกเล็ตต์เรื่อง *ลา วากาบงด์* เรื่อง *เชรี* เรื่อง *ลา แนสซองซ์ คู ซูร์* และเรื่อง *ลา เซอองด์*. (L'IMAGE DE LA FEMME DANS QUATRE ROMANS DE COLETTE : *LA VAGABONDE, CHÉRI, LA NAISSANCE DU JOUR ET LA SECONDE*). รศ. ดร. พวงคราม พันธุ์บุรณะ, 136 หน้า.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ภาพลักษณ์สตรีในนวนิยายสี่เรื่องข้างต้นของโกเล็ตต์ เนื้อหาแบ่งออกเป็นสามบทดังนี้ บทแรกศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายทั้งสี่เรื่อง ผู้หญิงเป็นตัวละครเอกและทำหน้าที่เล่าเรื่องหรือเป็นผู้เสนอมุมมองในการถ่ายทอดเหตุการณ์ส่วนมาก กลวิธีดังกล่าวทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงจิตวิญญาณของผู้หญิงโดยตรง โกเล็ตต์วาดภาพตัวละครโดยเลียนแบบศิลปินแนวอิมเพรสชันนิสต์ อีกทั้งเน้นความสำคัญของเรือนกายซึ่งถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครหญิง บทที่สองศึกษาวิเคราะห์สถานภาพสตรีฝรั่งเศสในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบผ่านทางนวนิยาย สตรีมีสถานภาพจำกัดทั้งในชีวิตส่วนตัวและในสังคม และไม่ได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม โกเล็ตต์เสนอแบบอย่างของสตรีสมัยใหม่ที่มีความคิดอิสระและความแข็งแกร่ง บทสุดท้ายศึกษาวิเคราะห์จิตวิญญาณสตรีผ่านตัวละครเอกหญิงในนวนิยาย อาจกล่าวได้ว่าโกเล็ตต์เป็นนักเขียนสตรีคนแรกที่น่าเสนอปัญหาความรักและชีวิตสมรสผ่านมุมมองของสตรี โกเล็ตต์ถ่ายทอดประสบการณ์ที่เข้มข้นของเธอให้ตัวละครเอกหญิงโดยชี้ให้เห็นว่าความรักนำมาซึ่งความเจ็บปวดทุกข์ระทม ผู้ชายเป็นต้นเหตุของความทุกข์ดังกล่าวเพราะไม่ซื่อสัตย์และเห็นแก่ตัว อย่างไรก็ตามตัวละครเอกหญิงเกิดความขัดแย้งในจิตใจเพราะไม่อาจตัดขาดจากความรักผู้ประพันธ์เสนอทางออกสำหรับสตรีโดยวาดภาพซิโด มารดาของเธอให้เป็นแบบอย่างของผู้ที่ดำเนินชีวิตกลมกลืนกับวิถีธรรมชาติ และตระหนักว่าความรักที่ขาดหายไปนั้นมีสิ่งชดเชยอยู่ในความงามของธรรมชาติ ซึ่งให้ความหวังและความสุขที่ยั่งยืน

ภาควิชา ภาษาตะวันตก
สาขาวิชา ภาษาฝรั่งเศส
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต มลิวัดย์ เสนาวงษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา พวงคราม พันธุ์บุรณะ

4680260622 : MENTION LANGUE FRANÇAISE

MOT CLÉ : IMAGE / FEMME / COLETTE / ROMAN DU XXe SIÈCLE

MALIWAN SENAWONG : L'IMAGE DE LA FEMME DANS
QUATRE ROMANS DE COLETTE : *LA VAGABONDE*, *CHÉRI*,
LA NAISSANCE DU JOUR ET *LA SECONDE*. DIRECTRICE DE
MÉMOIRE : PROFESSEUR ASSOCIÉ POINKRAMME PANEBURANA,
Ph.D., 136 pp.

Le dessein de notre recherche consiste à analyser l'image de la femme dans quatre romans de Colette. Cette étude se répartit en trois chapitres, dont le premier traite les techniques de la présentation des personnages féminins. La femme colettienne apparaît comme la figure centrale du récit et assume la fonction de narrateur. Dans le récit à la troisième personne, les événements sont le plus souvent perçus selon l'optique de l'héroïne. Colette emprunte aux techniques de peintre impressionniste pour brosser le portrait des personnages féminins. Par ailleurs, elle accorde une importance capitale à l'évocation du corps de la femme du fait qu'il dévoile sa vie intérieure. Le deuxième chapitre s'attache à examiner la condition sociale de la femme française au début du XXe siècle à travers les romans de Colette. La femme jouit des droits très restreints et elle ne trouve guère de place dans la société. Colette dessine à travers ses héroïnes un nouveau modèle de la femme qui se caractérise par la force de caractère et le goût de la liberté. Le dernier chapitre se concentre sur la psychologie de la femme colettienne. On note que Colette est la première romancière à traiter le problème de l'amour selon le point de vue de la femme. L'écrivain prête à ses héroïnes ses douloureuses expériences de mariage. L'amour est conçu comme une source de souffrances. L'homme en est responsable à cause de son infidélité et de son égoïsme. La femme colettienne affronte à un conflit intérieur qui la déchire entre l'amour et l'aspiration à l'indépendance. Pour proposer un salut à la femme, Colette fait de sa mère Sido une idéale qui sait vivre en accord avec la nature. À la place de l'amour désormais écarté, la femme colettienne retrouve l'espérance et les plaisirs durables au sein de la nature.

Département des Langues Occidentales

Section de Français

Année académique 2006

Signature de l'étudiante.....*Maliwan Senawong*.....

Signature de la directrice.....*Poinkramme Paneburana*.....

DÉDICACE

Je tiens à exprimer ma profonde gratitude à ma directrice de mémoire, Professeur associé Poinkramme Paneburana, Ph.D., qui a su par sa bienveillance m'aider à mener à bien ce travail.

Je tiens à témoigner ma profonde reconnaissance à mes parents pour leur indispensable soutien.

J'adresserai mes vifs remerciements à ma famille, ma grand-mère, ma tante, mes sœurs et mes cousines, qui m'ont toujours encouragée d'une manière attentive tout au long de mon travail.

TABLE DES MATIÈRES

	Pages
RÉSUMÉ (en thaï)	iv
RÉSUMÉ (en français)	v
DÉDICACE	vi
TABLE DES MATIÈRES	vii
CHAPITRE I : INTRODUCTION	1
CHAPITRE II : LA PRÉSENTATION DES PERSONNAGES FÉMININS	3
2.1 Les techniques du point de vue.....	3
2.1.1 Le récit à la première personne.....	4
2.1.2 Le récit à la troisième personne.....	8
- La focalisation zéro.....	9
- La focalisation interne.....	11
2.2 Le rôle du miroir dans le récit.....	16
2.2.1 La fonction narrative du miroir.....	17
2.2.2 La fonction de confident.....	18
2.2.3 L'instrument de la connaissance du moi....	19
2.2.4 Le pouvoir de rassurance.....	22
2.3 Les techniques de peintre.....	23
2.3.1 Les nuances de couleurs.....	25
2.3.2 Les jeux de lumière.....	26
2.4 Le corps féminin.....	30
2.4.1 Les traits caractéristiques.....	30
- La robustesse.....	30
- La beauté.....	31
- La nudité.....	32
- Les indices du vieillissement.....	33
2.4.2 Les expressions corporelles.....	35
2.4.2.1 La physionomie.....	36
- Le maquillage.....	37
2.4.2.2 L'expression visuelle.....	39
- Les larmes.....	41
2.4.2.3 L'expression vocale.....	44
- La chanson.....	44
- Le rire.....	45
2.4.2.4 L'expression gestuelle.....	46
CHAPITRE III : LA CONDITION SOCIALE DE LA FEMME	49
3.1 Les circonstances sociales.....	50
3.1.1 La Belle époque.....	50

3.1.2 Les Années folles.....	54
3.2 Les groupes sociaux.....	55
3.2.1 Les demi-mondaines.....	55
3.2.2 Les femmes qui travaillent.....	60
3.3 La place de la femme dans la société.....	69
3.3.1 L'éducation.....	69
3.3.2 Le mariage.....	70
3.3.3 Les droits de la femme.....	73
- La soumission.....	73
- Le divorce.....	78
3.4 Le nouveau portrait de la femme.....	80
3.4.1 La valorisation du corps féminin.....	80
- Le souci de santé.....	81
- L'exercice physique.....	83
- La nourriture de qualité.....	84
3.4.2 La mode féminine.....	86
3.4.3 L'espace féminin.....	88
- Le désir de l'espace à soi.....	88
- L'espace intérieur.....	90
3.4.4 La force morale de la femme.....	92
- La revendication de la volupté féminine....	92
- L'indépendance de la pensée de la femme..	93
- Le désir d'organiser sa vie.....	95
CHAPITRE IV : LA PSYCHOLOGIE DE LA FEMME.....	99
4.1 La conception pessimiste de l'amour.....	99
4.1.1 L'amour, une lutte entre homme et femme..	100
- Le pouvoir dominateur de la femme mûre..	103
4.1.2 La souffrance de l'amour.....	105
4.1.3 La méfiance envers l'homme.....	106
4.2 Le conflit intérieur de la femme.....	109
4.3 La sagesse féminine.....	117
4.3.1 Le renoncement à l'amour.....	117
4.3.2 L'acceptation de la vieillesse et de la mort.....	122
4.3.3 Le sens de la nature.....	124
CHAPITRE V : CONCLUSION.....	131
RÉFÉRENCES.....	133
BIBLIOGRAPHIE.....	134
BIOGRAPHIE.....	136